

Előfizetési árak:

están vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.—kor.

Félévre . 10.—kor.

Negyedévre 5.—kor.

Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.

Nyiltér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Képkiallítás.

Debrecen, november 2.

Művész hazája széles e világ, mondja a költő. Fájdalom: kevés azonban az a hely, a hol a művészetnek egyik legszebb ágában, a festészetben gyönyörködhetnénk, mert minálunk nem növekedett még olyan nemzedék, mely szükségletei közé rendesen félvonná a művészet — s így a festőművészetnek is állandó pártolását.

Mióta mi is erősebben benne vagyunk a modern élet áramlatába, azóta e téren is igen szép haladásról tehetünk biztosságot, de ez a haladás csak részleges, általánossá csak akkor válik, ha nem összpontosul kizárólag a főváros területére, hanem a nagyobb vidéki központokon is igyekszik tét hódítani s a közönség érdeklődését felkelteni s nemes irányban befolyásolni.

A festőművészet kiváló művelőket számlál nemesak a fővárosban, de egyes nagyobb vidéki emporiumokban is, azonban semmi sem hat oly nemesítőleg és semmi sem buzdit oly erősen a festőművészet pártolására, mint a jól és igazi művészi intenczióval rendezett vidéki képkiallítások.

Sok fényes tehetség maradt volna az ismeretlenség sötét homályában, ha egyes képkiallításokon alkalom nem nyílik számukra bebizonyítani hivatottságukat, tehetségüket.

A francziák Párisban 1673-ban tartották az első képkiallítást s a francziák példája az egész művelt földön utánozókra talált s ma minden művelt nép a képzőművészetet tárlatok tartása által kívánja emelni, általánosítani s a művészet iránt való fogékonyságot a lelkekben felkelteni.

Most már, — mióta a közlekedési eszközök gyorsasága mellett a haza szívében a képkiallítások könnyen megtekinthetők, az egyes vidéki városok kiállításai sem lehetnek olyanok, mint a multban voltak, az ilyen vidéki városok is azt kívánják, hogy az ott rendezett kiállításoknak meg legyen a kellő művészi színvonala, ne pedig csupa kezdők és ismeretlen egyének gyenge műveiből állítsák az össze.

Hazánkban a nemzeti kormány hova-tovább nagyobb gondot fordít a művészet emelésére s nem egy remeke a képzőművészetnek e támogatásban találja eredetét, de ez a

támogatás csak akkor leendő igazán áldásos és a messze jövőbe kiható, ha a nemzet intelligenciáját is áthatja egy nemes érzés, a magyar képzőművészet pártolásának forró vágya.

A nemzeti művelődésnek s a művelődés magasabb fokának, — hogy úgy mondjam: hőmerőle a képzőművészet magasfoku haladása és a közönségesen való felülemelkedése.

Ezt a haladást, ezt a felülemelkedést a nemzeti művelődés érdekében minden művelt magyar embernek támogatni erkölcsi és becsületbeli kötelessége saját hazája, saját faja érdekében.

A mely nemzetek világhírű mesterekkel dicsekednek, azok a hivatásos tehetségeket úgy támogatják, hogy gondtalan életet biztosítottak művészeiknek, hogy világhírű alkotásaikat egész lelkök osztatlan erejével alkothatták meg.

Hazánkban a képzőművészeti társulat már a 80-as évek közepén megalakult, azonban, mint minden kezdet, úgy a társulat működésének kezdete is sok akadályokba ütközött, melyet azonban a szívós kitartás nemesak leküzdött, de oda fejlesztett, hogy művészi gárdánk a

TÁRCZA.

A zsur után

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Irta: Szatke F. Ödön.

. . . Nos, — imádott angyalom! Margitom édes! Csak még egy csókot!! Hadd üdvözüljék lelkem már itt e földön, mert amott a földön tul úgy sem fog! . . .
. . . Ugy-ugy, édes szentem! Oh mily drága vagy te nekem. Nos még egyszer! . . .

Orlay Margit ő nagyságának

D
városi színház.

. . . Ah! Hisz ez a Tekla írása. Nézd Vilma, nézd! . . .

E szavak voltak hallhatók a d . . . i városi színház egyik öltözőjéből; s ha a szemlélő figyelmesen nézi a bent levők arcvonásait, úgy e pillanatban észre fogja venni, hogy egy fájdalomteljes fehér sáv vonul végig azokon. Minha egy pillanatra megdöbbenve látnák maguk előtt, a félelmetes jövőt ezernyi kinjával, de ugyanekkor a multból is előtérbe lép egy pont, egy édes, mosolygó kis gyermekfő.

Igen! Megdöbbenve olvassa Margit, a színház primadonnája a levelet s még nagyobb megdöbbenéssel nyujta azt Vilma testvéreinek, ki szintén tagja a d . . . i színháznak! . . . Naiva!

Tehát jönni fog „ő.“ — Tehát már holnap itt lesz Tekla! Oh de az nem lehet?! Hiszen akkor le kell mondani a holnapi „zsur“-ról már pedig az sem lehet, hogy

Fricziéket ezzel megsértsük. De meg nem is hinnék, hogy minket — az ünnepeket — családai ügyek tartanának vissza a holnapi „nagy“ estélyről.

— Tudtára kellene adni talán valahogyan Teklának, hogy mi nem leszünk itthon . . . ?

— De az nem lehet, — mondja Vilma — hiszen már a levél nem találná otthon őt. Hogy is gondol a csacska arra, hogy mi hozzánk jöjjön. Pláne épen holnap . . .

— Hopp! megvan! — szólalt meg örömmel Margit. — Kiküldjük András kapust a vasut hoz eléje, s ő megmondja neki, hogy mi elutazunk s csak 2 nap mulva térünk vissza, addig legyen Tekla ő nála s majd ha vége lesz a „zsur“-nak eljöhet hozzánk. Azt hiszem, egy-két nap alatt ugyis megunja ő a köztünk létet.

— De mit fog szólni, ha meglátja a mi berendezésünket, ha meglátja vendégeinket? . . . Oh, hogy minek is jön épen most az az . . . —!

— De hiszen lehetetlen, hogy meg ne kapták volna levelemet Margiték!

E kétkező szavakkal járkal a d . . . i pályaudvar parkettjén egy kis leány, 14—15 évesnek látszik. Gyermeteg arca üde, mint a legpompásabb rózsaszírom. Szeméből az ártatlanság sugárzik, majd mintha könyek tolnának fel oda. Haja kibontva omlik vállaira, miáltal ideálisabbak lesznek vonásai.

— De miért könyezik??

Kevés vártatva, mikor már az állomás csaknem néptelen lesz, egy idős férfi szólítja meg e gyermeket.

— Nemde, kis lányom keres valakit?

— Oh igen, kérem! Ittam a testvéreim-

nek, hogy jövök őket meglátogatni s nem találom most sehol, vagy talán ki sem jöttek?

— Talán Margit kisasszonyékat? — kérdi most a férfi.

— Ah hát tetszik őket ismerni? Eszmél ijedten a gyermek.

E pillanatban mintha az ég milliányi csillagai összpontosulnának szemében, fénylettek azok. Örömpir futotta el gyermek arczát, nem a fájdalom, hanem az öröm könyei ültek szempillái alatt.

— Elvezet engem hozzájuk ugy-e kedves jó bácsikám; megmutatja ugy-e, hol laknak Margiték? — kérdegetti az öreg András bácsit.

Nem tanulta ez a szeretet fogalmát könyvekből, csupán a természet adta felfogással pillantott most egy perczre a multba, de ugyanakkor már ott látta a jövőnek vészhozó fellegeit, a melyek most a kis leány — a Tekla — fejét környékezik.

Ismerte ugyanis András a primadonnákat s tudta, hogy bizony nem nagyon gyakorolnak Margiték az efféle rokoni látogatásokra.

Ők most vannak az élet tavaszmezéjén, ahol más a lég, mint a minöben Tekla nevedett s ahol felhők soh'sem jelentkeznek a látóhatáron.

Reájuk a boldogság sugarai sütnek!

„. . . . Ők most zsuroznak!“

— Istenem, milyen boldogok is Margiték! — sóhajt fel Tekla magára maradvra a két testvér lakásán.

— En soha sem láttam még ennyi

párisi kiállításon is becsülést és tiszteletet szerzett a magyar névnek s a művészi termékenység oly nagy, hogy a vidéki városok is gyönyörködhetnek a magyar képzőművészet alkotásaiban.

Egyik jelesünk épen a képzőművészetről írja, hogy a mi viszonyaink között nekünk kétszeres kötelességünk azt felkarolnunk gyakran veszélyeztetett nemzeti individualitásunk megóvására. Hazafias tartozás mindent, ami a műveltség tényezői közé tartozik, őszinte szeretettel, lelkesedéssel ápolni. A művészetek sorában a festészet is ezen tényezők egyike, mert minden művelt nemzetnél, hol a képzőművészet magas kifejlődést nyert, már bölesőjében oly szükségül ismertelt el, mely a nemzet lelkületének emelésére, az izlés és a szív nemesítésére elkerülhetetlen. És ez az elismerés, mely erkölcsi és anyagi ösztönzésben nyilvánult, felemelte a művészetet magas fokra, mely által minden népnek és kornak osztatlan becsülését érdemelte ki.

Hajdan Cimabue mádonnáját a művész dolgozóterméből körmenetben vitte a nép a szentegyházba, annyira becsülte a művész alkotását; ma is áhitatos csodálattal tekint és ezrével zarándokol megtekinteni egy-egy művészlelek örökbecsű alkotását.

A kor szelleme változik, de ennek változása is mindig szorosan összefügg a művészet irányának változásával; ma talán más az izlés, más a felfogás, de egyben mindig ugyanaz: az örökbecsű művészi

munkák csodálásában és megbecsülésében.

A kor szellemével a művész ellentétbe nem helyezkedhetik, mert a művészet a kor szellemének megteremtésében fontos tényező, hat a nép erkölcsére, izlésére, épen ezért az örökszép törvényei mellett a képzőművészet minden ágának a nemzet erejéből, a nemzet lelkéből kell fakadni, onnan venni, onnan meríteni azt az erőt, mely őt hatalmasná, erőssé és más nemzetek előtt is becsültté tesz.

A kozmopolitizmus még soha sem teremtett világhírű mestereket, de az erős nemzeti érzés és fajszeretet igen.

Fajszeretetünk, igaz magyar érzésünk egész őszinteségével üdvözöljük a haza mindazon művészeit, akik képeiket a mi kiállításunkra elküldötték, ha talán egyben-másban a jóakaratu bíráló szavaival igyekezünk e lap hasábjain a hazai művészet emelése végett a kiállítandó műveket ismertetni, mindig szem előtt tartjuk az igazságot, mely épen a képzőművészeti művek méltatásánál — ha nagyban egyéni is, de mindig igazságosságra törekvő leendő.

Debreczen város hagyományos multja olyan, hogy mindaddig nem becsül senkit, nem lelkesedik semmiért, míg arról meg nem győződik, hogy méltó-e az egyén, tárgy, avagy kiállítás a becsülésre, de ha azután arról győződik meg, hogy méltó, akkor „akit megszeret, meg van szerelve.“

A kiállító művészek névsora már a legbiztosabb garancia arra

nézve, hogy a pártolás nem fog elmaradni és ennek nemcsak a kiállítás látogatottságában, de egyes művek megvételében is meg kell nyilatkozni és mi hisszük, hogy nemcsak egyes polgártársaink, hanem erkölcsi testületeink is a kiállítást anyagilag is támogatják képek vásárlása által.

A haza nagyobb városaiban időnként rendezendő tárlatok sikereitől várjuk mi a művészi élet fellendülése mellett azt a nagy erkölcsi hasznot, hogy közönségünk szépérzéke felkeltessék, nemesbüljön, hogy mi e téren is elérjük azt a fokot, amelyen nyugat művelt népei állanak.

A képek beszélő költemények, melyeknek nincs ugyan hangjuk, de a szem sugaraival szívünkhöz szólnak.

Mi e szavakat az igaz és hamisítatlan művészet jelében meg fogjuk érteni és át fogjuk érezni.

A képviselőház szombaton, november hó 3-án délelőtt 10 órakor ülést tart, melyben folytatni fogja a trónörökös nyilatkozatának beozikelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A hódmezővásárhelyi szabadelvű párt Fári Antal pártelnök elnöklété alatt október 28-án megtartott közgyűlésében, melyen a párttagok rendkívüli nagy számmal jelentek meg, végleg befejezte szervezkedését s a közgyűlésből őszinte szeretete és ragaszkodása jeléül egyhangu lelkesedéssel táviratilag üdvözölte Széli Kálmán miniszterelnököt és báró Podmaniczky Frigyes, az Országos Szabadelvű párt elnökét. Ezen közgyűlésen adta meg a választ a nyár folyamán tendenciózusan szárnyra boesátott azon hirre is, mely szerint Fári Antal pártelnöknek a főispánnal szemben elfoglalt magatartása

sok szép holmit együtt. És mennyi sok névjegy e kis kosárkában. Bárók, grófok névjegyei.

— Oh, csak már itt lennétek, édes jó testvéreim!

— De mi az? Mintba zene hangjait hallottam volna? Különben az nem is lehetséges; itt az utcán, pláne már ily késő éjjel. Nem is lesznek már tovább fenn, hanem lefekszem, reggel ugyanis megérkeznek ők is.

Most felhangzik a zene hangja közvetlen a lefüggönyözött ablak alatt.

Tekla összerezzen.

— Szent Isten! Mi az? Oh, mily szépen hangzik! De én ugy félek most itt magamban...

— Hah! Valaki szólott kívülről. — Jaj! — Talán csak nem Margiték jöttek meg?... Kinézek, hogy ki lehet ott künn!

E pillanatban ismét megszólalt a kint levő, de most már tisztán ki lehetett venni, hogy mit szól.

— Margit! — Hangzik közvetlen az ablak alatt egy ismeretlen férfihang.

— Édes Margitom, csak egy pillanatra nyisd fel ablakodat! Hadd lássam miként sötétíti el szemed fénye a csillagokat.

— Margit!...

— Istenem! Hisz ez nem Margit?! Ez egy férfi hang s Margitot hívja. — Ejh, megmondom neki, hogy nincs itthon, még nem érkeztek meg!

Azzal félre huzza a függöny redőit, felnyitja az ablakablakot s kiszól:

— Ki az, kérem?

— Oh Margit! Ha látnak e szemeim — szólal meg az ablak előtt álló férfi: Friczi, a huszárhadnagy!

— Nem az vagyok, kérem. — Margiték nincsenek honn, én a testvére vagyok. Majd csak reggel jönnek haza!

— Oh, bájos angyalkám, csak egy csókot adjon!

Most előbukik a hold is az emeletes épületek közül s látni engedi, hogy kik a künn lévők.

Egy zsigány-banda, élükön Sternády Friczi hadnagygyal, ki is épen e pillanatban int ácsit nekik s tántorogva lép előrébb az ablak párkányába fogódzva.

Ő is részt vett a zsuron, de mihamar Bachus áldozatává lett s most már nem tudja, hogy kivel — és hogy mit beszél.

Tekla is megijedt, inkább megborzadt az előbb hallottak és a most látottaktól.

Ő, a ki még csak egy parányi részt sem ismert az életnek emez oldaláról. Ő a ki életphilosophiát csak a nagynéni meséiből tudott meríteni s a kinek lelkét még most is a nevelőintézet vallásos aerája környezi, — egyszerre rohant a nagyvárosi élet eme észbontó s erkölcsöt tipró koncertjébe.

Nagynak érezte msgát e pillanatban ő, a ki még pár perczel előbb magasztalja néneit s az igazi boldogságot látta a szobában levő minden butordarabon s örömmel csodálta a grófi és bárói névjegyeket!...

*

— Még egy pohárral hölgyek ez isteni nedűből a szépnem egészségére!...

Csengenek a poharak s gyöngyözve csillog bennük az isteni „francois.“

Minden tagján a mulatozóknak meg látszik a gyöngyöző ital hatása s nem csoda így, ha Margiték is megfellekedtek a reájuk otthon várakozó Tekláról.

A jelennek élnek ők, nem törődve a mult és jövő képeivel.

Boldogság csillog a poharakban s ők ezt fenéig akarják üríteni.

Hja, — művésznők!...

*

A nap arany sugaraí ömlenek az ablakon át a kis eldorádóba, a hol a zsur fáradaimait pihenik Margit és Vilma.

Talán az elmúlt éj gyönyöreiről álmodoznak? — Talán maguk előtt látják annak minden perczét a fess tisztékkel.

Nem! — Nem lehet ilyen a Margit álma, mert keble im gyorsabban kezd hullámlani, ajkaiul levegő után kapkod. Majd kitarja karjait s félig felemelkedve egy szó reppen el ajkairól — Tekla!

Felriad — de senkit nem lát a szobában. Leugrik a pamlagról, melyre a zsur után csak ugy ruhástól dobta volt magát, — s megáll.

Egy sóhaj szakadt fel kebléből, mintha e pillanatban tudatára ébredt volna a közel mult óráknak, a mikor az asztalon levő levelkén akadt meg.

Hah! Ez a Tekla írása!... Ő itt volt?!

Felszakítja.

Pár szó volt csak rajta írva:

„Mulassatok s gondolatok majd reám a „zsur után“!... Tekla.“

Egy könyesepp gördült le e pillanatban a primadonna szeméből, melyen keresztül a multat látta s benne egy ártatlan, szelid arcot, a ki örült a grófi névjegyeknek s örült, hogy nem művésznő!...

miatt pártbomlás állott be s a nagy többség Fári lemondását követeli akkor, mikor a párthoz nem is tartozó egyén a főispáni lap szerkesztője idevonatkozó s általános zajongással fogadott indítványa felett egyhangulag hozott határozatával napirendre tért.

A miniszterelnök sikerei.

Debreczen, november 2.

A nagystylű szónoklatok idejét véltük visszajönni, midőn a miniszterelnök tegnapi beszédét olvastuk. Ez a beszéd klasszikus mintája azon politikai szónoklatoknak, a melyek ellenállhatatlan erővel ragadják meg a hallgatóság lelkét s oly meggyőző hatást gyakorolnak, hogy többé nem lehet kétség azon kérdés igazsága tekintetében, melynek kifejtésére és megmagyarázására vállalkoztak.

A miniszterelnök tegnap aratta legszebb diadalát, olyan győzelmet, melylyel nemcsak magának szerzett hervadhatlan babérokat, hanem olyat is, mely örömet okozott pártkülönbség nélkül mindenütt az országban. Mert lehet politikai nézetkülönbség a képviselőházban, de az országban a legnagyobb megnyugvást keltette mindenütt az a magyarázat, melyet a miniszterelnök az uralkodóház családi törvényei nyilvánosságára hozatalával egyidejűleg, e törvényről adott.

Meggyőződhetett a nemzet, hogy az ellenzék által mumusként tekintett hausgetznek a magyar alkotmányra semmiféle befolyás nincsen, hogy nincsenek titkos rendelkezései, melyeket a nemzet szeméi elől el kell rejteni s hogy az a féltékenység, melylyel ezt a félelmetes színben feltüntetett családi szabályt az ellenzék kommentálni jónak látta, alaptalan és felesleges volt, mert az nem egyéb, mint oly rendelkezés, mely az uralkodóház személyi és vagyoni viszonyai felett intézkedik s annak a magyar alkotmányhoz semmi köze s a nemzetnek attól nincs mit tartania.

Valóban oly fényes politikai sikere szabály publikálása a miniszterelnöknek, mely minden szónoki argumentumnál ékebb bizonyítéka annak a bizalomnak, mely az uralkodó és a nemzet között fennáll s melylyel a miniszterelnököt Ő Felsége megajándékozta.

De megmutatta ezáltal a miniszterelnök azt is, hogy alkotmányjogi sérelemtől Magyarországon többé komolyan beszélni nem lehet, hogy a parlamentben közjogi vitákat sikerrel nem provokálhatunk a trónöröklés kérdésében, mert sem titkos klauzulák, sem oly rendelkezések, melyek a nemzet önálló intézkedési jogát érintenék, nincsenek, — csupán némely vérmes ellenzéki honatya képzeletében.

A legnagyobb hála kötelezte a miniszterelnök ezen tényével a nemzetet, mert egy olyan félreértést szüntetett meg mely folytonosan alkalmul szolgált arra, hogy képzeldő politikusok a nemzet kedélyét nyugtalaníthassák. — Végre meggyőződhetett az ellenzék, hogy nem a közjogi sérelemek azok, melyekkel a nemzet előtt imponálni lehet s hogy tér nem nyílik többé alkotmányjogi sérelemek felett keseregni. Ez a Széll Kálmán érdeme, melyet tőle semmiféle ellenzéki érveléssel elvitatni nem lehet.

Üdvözljük a miniszterelnököt e kiváló parlamenti sikere alkalmából és azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy e

siker nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a szabadelvű párt pozíciója még jobban meg erősödjék.

A miniszterelnök beszéde pártunkra nézve is nagy győzelmet jelent, mert az ország minden részében visszhangozni fognak e beszéd mélyértelmű kijelentései, melyek abban foglalhatók össze, hogy Magyarországnak a trónöröklési rendre nézve alaptörvényekben megállapított jogát nemcsak az uralkodó, a legalkotmányosabb fejedelem respektálja, de tisztelettel és elismeréssel van azok iránt az uralkodóház minden tagja, és erre őket saját szokásjoguk és házi törvényük is kötelezi és a mi legfontosabb, a nemzet meggyőződhetett arról, hogy ki van zárva a lehetősége, hogy valaha a nemzet és az uralkodóház között félreértések támadhassanak. Ez reánk nézve legértékesebb a Széll Kálmán diadalában.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, november 1.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből 30-iki kelettel: A forgalmi utak kérdése a télen valószínűleg némi nehézségeket fog okozni. Attól tartanak, hogy a vasut helyreállításával nem készülnek el addig az időig, mikor a Peiho befagyása lehetetlenné teszi az élelmiszerek szállítását a víziuton. A vasut csak Sanhaikvántól Langfangig, 30 mérföldnyire Takutól, van jókarban, Langtang és Paitang községek között, a melyek 25 mérföldnyire vannak egymástól, a vasut teljesen el van pusztítva. Az oroszok, a kik ennek a vonalrésznek a helyreállításáért felelősek, épséggel semmit sem tesznek, a mi aggodalomra ad okot. Nagyon valószínű, hogy a Pekingbe vivő vasut többi része néhány hét múlva egészen kész lesz. Az angolok a peking-huangcun 18 mérföldnyi vonalrészét javítják, a japánok Huangcunál kezdik a munkát és találkozniok kell a németekkel, a kik Jangeungból indulnak ki.

Ma tették közzé az Egyesült-Államok válaszáat azokra a jegyzékekre, a melyekben Anglia és Németország az angol-német egyezmény megkötését notifikálta. A közlemény azt mondja, hogy Hay külügyminiszter október 29-én az angol nagykövethoz és a német ügyvivőhöz jegyzékét intézett, a melynek tartalma a következő:

A külügyminiszter mindenekelőtt elismeri a jegyzék átvételét, azután idézi az egyezmény első két cikkét és kiemeli, hogy az Egyesült-Államok már tudtul adták, hogy az ebben az egyezményben foglalt alapelveket elfogadták. A múlt évben az Egyesült-Államok kormánya felszólította a Kinában érdekelt hatalmasságokat, hogy csatlakozzanak nézeteihez és céljaihoz, a kínai kereskedelem egyenjogúságára vonatkozólag, a mire valamennyi hatalmasságtól kielégítő nyilatkozatot kapott.

Julius 3-án az Egyesült-Államok kormánya még egyszer közölte politikáját a Kinával való egyenjogú kereskedelemre és Kína épségének föntartására vonatkozólag s meglepéssel tapasztalta, hogy a hatalmasságok mind hasonló nézeteket vallanak. Azóta a követendő czélokra nézve az összes érdekelt nemzetek között a legörvendetesebb összhang uralkodott és csak nagyon kevés nézeteltérés mutatkozott a részletkérdésekre nézve.

Azután így folytatja a külügyminiszter: Örömmel bizott meg tehát az elnök, hogy önnel közöljem, hogy az Egyesült-Államok kormánya teljesen egyetért az angol és a német kormányval az azokban a cikkekből foglalt alapelvekre nézve.

A harmadik cikkre ezt jegyzi meg a jegyzék: Minthogy ez a két szerződő hatalmasság között való kölcsönös egyezményt illeti, az Egyesült-Államok kormánya nem tartja magát hivatottnak arra, hogy erről a pontról véleményt mondjon.

A Wolff-ügynökség jelenti Párisból: A német-angol egyezmény notifikálására adott válaszában a francia kormány kijelenti, hogy egyetért az első és második cikkben foglalt alapelvekkel és hangsúlyozza, hogy ezeket az elveket már eddig is minden kínálkozó alkalommal elismerte. A harmadik cikkben foglalt eshetőséget illetően a francia kormány föntartja magának a szabad cselekvés jogát.

A fogadóban.

Nasatirin ezredes özvegye, a 47. számú szoba lakója, kipirult arccal kiáltott rá a fogadó gazdájára:

— Hallja, barátom, nekem vagy másik szobát ad, vagy kiköltözöm innen. Hiszen ez a ház valóságos lebuja! Tudja, hogy felnőtt leányaim vannak s itt csupa aljasságokat hall az ember! Ezt nem lehet eltűrni... Néha olyan durvaságokat hall az ember, mintha kocsisok között volna. Csak az a szerencse, hogy szegény leányaim ezt nem értik, mert különben egyenesen ki kellene szaladniok az utcára. Hallja, már megint beszél! Hallgassa csak, hogy mit mond.

— Öregem, tudok én ennél különb esetet is — szól valaki a szomszéd szobában mély, rekedt hangon. — Emlékszel még Druskov hadnagyra? Hát egyszer ez a Druskov billiárdozott s a golyója az asztal felső végére került. A lökésnél természetesen jól fölemelte az egyik lábát, hogy hozzáférhessen a golyóhoz és egyszerre csak: zsupsz! Először azt hittem, hogy a billiard-posztót kilyukasztotta. De mikor odanéztem, láttam, hogy Druskovon az a ruhadarab, a melyről Ádámnak még fogalma sem volt, végigrepedt... Hahaha. A kávéházban persze hölgyek is voltak... ott volt annak az álomszuszék Okurin hadnagynak a felesége is... Okurin dühös volt...

Lilja es Mila, az ezredes két leánya, a ki az ablaknál állt, elpirult és lesütötte a szemét.

— No, hallotta? — szól Nasatirinné a fogadó gazdájához. — És maga azt hiszi, hogy ez semmi? Tudja, hogy én egy ezredesnek a felesége voltam? A férjem kerületi parancsnok volt! Nem fogom tűrni, hogy a közlemben a kocsisok ilyen aljasságokat kövessenek el!

— De kérem, ez nem kocsis, hanem Kiktn vezérkari kapitány... nemes ember...

— Annál jobban megvetem, ha nemes ember léteire ennyire aljas módon beszél! Különben itt önnek nem beszélnie, hanem cselekednie kell.

— De hát mit csináljak, asszonyom? Mindenki panaszkodik rá, de mit tehetek én? Ha bemegyek hozzá s a szívéhez akarok szólni: „Gannibal Ivanics! Gondolja meg, hogy ez a beszéd másoknak kellemetlen” — azonnal rám rohan s meg akar verni. Mindjárt botrány támad belőle, ha beleavatkozom a dologba. És aztán reggel, a mikor fölkel, — bocsánat, hogy így fejezem ki magamat. — mindig csak fehérneműben jár-kelek a folyosón. Ha pedig részeg, megtölti a revolverét és lövöldöz vele; a szobája fala már tele van golyóval. Nappal az asszonyok után jár, éjjel pedig kártyázik; s kártyázás után mulat... Igazán szegénylen magamat miatta a lakóim előtt.

— Hát akkor miért nem mond fel ennek az utálatosnak?

— Kérem, ez nem olyan könnyű dolog... Már három hónapi pénzzel tartozik; a pénzről szívesen lemondanék s örvendének, ha kegyes volna máshova költözni. A békebíró már kiparancsolta a lakásból, de ő folyton fölebbez s így isten tudja, meddig húzódik még ez az ügy... Milyen kár ez igazán!... S aztán pedig fiatal, szép és művelt ember. Ha nincsen becsipve, nála különb embert kivánni som le-

het. A multkor egyszer józan volt, s egész nap leveleket irt a szüleinek.

— Szegény szüleit sajnálom! — sóhajtott az ezredesné.

— Természetesen! Nem is valami nagy élvezet, ha az embernek ily elzúllott fia van. A fogadókából kidobják s nem mulik el egy nap sem anélkül, hogy valami botrányt ne követne el.

— Milyen holdogtalan ember lehet ennek az embernek a felesége! — sóhajtott az ezredesné.

— Nincsen még felesége. Ugyan hogy is volna! Halát adhat az istennek minden nő, hogy nem felesége ennek a hivány embernek.

Az ezredesné föl s alá járkált a szobában.

— Tehát azt mondja, hogy még nőlen?

Igenis, nőlen.

Az ezredesné megint járkált egyet s gondolkozott.

Hm, nőlen. . . — szólt elgondolkozva. —

Hm! Lilja, Mila, ne üljetek az ablaknál, nagy a léghuzam! . . . Milyen kár érte! Olyan fiatal s már is ilyen elzúllott! S mi ennek az oka? az, hogy nincs, a ki vigyázna rá. . . Nincs anyja, aki itt volna mellette és. . . Hogy nőlen ember? No persze. . . hiszen ez természetes dolog. . . Tehát kérem, legyen olyan szives — szólt az ezredesné a fogadóhoz — menjen űbe hozzám s kérje meg az én nevemben. . . hogy az ily durva beszédétől tartózkodjék. . . Mondja neki kérem, hogy Nasa tirin ezredesné kéreti. . . a ki a leányaival együtt itt lakik a 47-es szobában. . . és a ki a birtokáról jött be látogatóba a városba. . .

— Igenis kérem. . .

— Mondja neki, hogy az ezredesné leányaival együtt kéreti. . . Így legalább be kell jönnie bocsánatot kérni. . . Mondja meg neki, hogy egész délután itthon leszünk. . . Ugyan, Mila, esukd be azt az ablakot.

— De mondja csak, mama, — szólt Lilja, mikor a fogadós kiment, — mi szükségünk van nekünk erre az emberre! Miért hívsz meg egy ilyen botrányos elzúllott alakot?

— Ugyan ne beszélj, ma chére. . . Mindig ilyen ostobául, gondolkoztok s így szépen a nyakamon maradtok. Akármilyen ember, is mindenestre lehetne valami hasznát venni?

Az ezredesné végignézett a leányain, s nagyot sóhajtott:

— Ki tudja, hátha megakad rajtatok a szeme? Mindenesetre vegyetek magatokra valamit, hátha mindjárt bejön hozzánk. . .

Csehov Antal.

Színház és irodalom.

II. Rákóczy Ferencz fogsága. Sziglieti e régi szép történeti színműve, ha a páholyokat és támlásszékeket nem is, de a karzatot megtöltötte, mely körülményből arra következtethetünk, hogy az ugynevezett vasárnap délutáni publikum lelkesülni tud a hazai írárt és szereti azt, ami magyar.

Örömmel jegyezzük ezt fel már csak azért is, mert ma általános szokássá vált negligálni a hazai termékeket. Népszínmű, dráma nem kell a fensőbb köröknek. Unalmas, bundaszagu a magyar népelet ismertetése, aztán meg nem is sikkes dolog. A francia operettek, az egészen más. Hiszen a műveltség (de minő műveltség?) a könnyed vérű francziák fővárosából ered.

Mondjuk: örültünk, hogy a karzat meglehetősen csak részben igazolja e föltevést. Ám lelkesüljön, a kinek tetszik, a francia szindarabokért, mi még a leggyengébb magyar darabot is többre becsüljük. És ha ezért valaki sovínisztának nevez bennünket, azt is szivesen eltűrjük a hazaiért.

Lelkes, szép előadás volt a tegnapi. Csupa élet, csupa tűz. A mesteri alkotás gördülékenyen, ügyes rendezéssel állta meg helyét s alkalmat adott Komjáthynak arra, hogy Rákóczy szerepében egyikét mutassa

be legjobb alkotásainak. A zajos taps, egymástérő kihívás volt méltó jutalma átgon-dolt, szép játéknak.

Mellette Sziklay Miklós tűnt ki remek alakításával. A ravaszlelkű, képmutató jezsuita atyát állította elének a legtermészetesebb hűséggel. Minden mozdulata, minden mimikája, minden szava helyénvaló volt és nagy tanulmányra mutatott. A kedvelt színészt méltán illette meg a közönség tüntető elismerése.

Odry Árpád sok jóakarattal igyekezett megjátszani Lehmann szerepét s volt egyes jelenete, melyben teljes sikert ért el és többször hívták érette lámpák elé.

Bartha jó Beresényi Miklós volt s mint mindig, most is gondosan alakított.

Breznay, Zrínyi Iona szerepében játszott sikerrel, csupán annyi játéka a megjegyzésünk, hogy a kitérőket tulságosan is erős hangon adta vissza, a mi sokat rontott a hatáson. Ám így is zajos tetszések között tapsolták meg.

Fái Flóra kedves jelenség volt Amália, Rákóczy neje szerepében.

A többiek, kiket itt névszerint fel nem sorolunk, szintén jó igyekezettel munkáltak közre a siker kivívása érdekében.

Végül csak azt jegyezzük meg meg, hogy színészeink némelyike gyakran oly sebesen beszél, hogy egyetlen szavát sem lehet érteni. Egy kis jóakarattal le lehetne talán erről szokni.

— i — r.

A ki beteg, haljon meg. Művészi körökben a Magyar Színház a botrányáról beszélnek és pedig annál nagyobb fölháborodással, minthogy ehhez fogható dolog még a majdliagra dolgozó vándorszínésztruppoknál sem fordult elő. Az eset a következő: Rózsahegy Kálmán, a debreczeninek volt s jelenleg a Magyar Színháznak ez a nagy talentum fiatal művésze a nyáron meghült és megbetegedett. Két hónapnál tovább feküdt élet-halál-tusában ez a rokonszenves művész, míg most annyira felgyógyult, hogy orvosai tanácsára Meránba készülődhetett. Rózsahegy tegnap fölment a Magyar Színház igazgatóságához, hogy novemberi fizetését fölvegye, de már a folyosón eléje toppant a színház részvénytársaság alelnöke és kijelentette, hogy tovább nem hajlandó fizetni a színház Rózsahegyit, menjen „Isten hírével.“ A beteg művész szédültén, sápadtan támolgott le a lépcsőn és szinte zokogva mesélte el a följárónál ácsorgóknak, hogy „kirúgták.“ — Ez a Magyar Színház legújabb botránya. Felelős a nyilvánosságnak ezért az embertelenségért a színház-részvénytársaság, amely napok előtt elkövetett amaz önző védekezését a megérdemelt pénzügyi zavarokkal szemben, hogy a színház tagjait 15 százalékos gázsíngedményre szólította föl, most azzal tetézi, hogy a művészi személyzetnek egyik legkedveltebb és legbecsültebb tagját halálos kórral kidobja a nyomoruságba, a biztos pusztulásba. Ez a dolog természetesen nem marad ennyiben. Értekezni fognak maguk a megremített tagok, akik között sok a családos ember és szó lesz a dolgról az Ujságírók Egyesületében és az Otthonban is, a hol tekintélyes emberek fogják szóvá tenni a Magyar Színház pénzügyi vezetőségének ezt a lelketlenségét. Rózsahegy Kálmán az utczán sem lesz elveszett ember, hanem a Magyar Színház óriási erkölcsi és anyagi kamatokat lesz kénytelen fizetni az embertelenül kidobott művész visszatartott fizetése után.

(Egyetemes Regénytár. Tizenöt éve annak, hogy egy pirosfedelű, izléses kiállítású könyv jelent meg, az Egyetemes Regénytár első kötete. Azóta igen sok ilyen könyv jelent meg és évről-évre, kötetről-kötetre nagyobb népszerűséget vívott ki ez a vállalat magának. Tetszetős, csinos kiállítás, páratlan olcsó ár (egy-egy kötet piros vászonkötésben 1 korona) valóban értékes és érdekfeszítő tartalom, — ez jellemzi ezeknek a népszerű könyveknek mindegyikét. A

hazai és a külföldi jeles írók munkáit egyaránt megősmerteti velünk, nem jelenik meg más az Egyetemes Regénytárban, csak ami vonzó és érdekes, úgy hogy a vállalat kész biztosíték a munka jóságára és tartalmosságára nézve. Ez a magyarázata a még most is folyton növekedő példátlan népszerűségnek, ez a magyarázata annak, hogy ahol csak regényt olvasnak, mindenütt találkozunk ezekkel a kedves, piros fedelű könyvekkel. Nagy gonddal és izléssel vannak megválasztva, változatos a regények összeállítás, sorrendje, érdekfeszítő válamennyinek a tartalma. Nagy sikereket aratva, még nagyobb siker reményében indul utnak az Egyetemes Regénytár most, 16-ik évi pályafutásának a kezdetén. Mindjárt az első regénye biztosíték arra nézve, hogy eddigi programjához hű fog maradni. Ohnet György „A Szirén“ című regénye ez a mű, a mely a nagy francia regényíró egyik legkiválóbb és legszebb alkotása. A három kötetes regény ára csinosan bekötvő 3 korona. Kiadja Singer és Wolfner.

HIREK.

— **A temető ünnepe.** A tegnapi est a halottaké volt. Azoké, a kik megszabadulva a földi lét nyűgeitől csendes siri álmukat aludják a néma hantok alatt. Susogó szellő zengi felettük az altatódalt s nyíló virág jelzi a boldog feltámadás reménységét.

A halottak, kik már leszámoltak az élettel, nem kívánnak az éltől semmit. Hiszen nekik már nincsen szükségük. A nyugtató sírhalom alatt megszűnik minden, mi az embert a földhöz kötötte. Vágy, törekvés, anyagiakérti esengés, édes ábránd megsemmisülnek a ledübbörgő hantokkal.

Ám az élők kegyelete, a vesztesség fájdalom alatt nyögő szív megőrzi az elköltözöttek édes emlékét. Az év napjaiból az ő részükre áldoz egy napot, a mikor könyvekkel s a szeretet többféle jelével áldoz jobbvilágba tért szeretteinek.

Tegnap este is valóságos népvándorlás volt a temetőbe, melyeket gyertyák ezreinek fénye borított el s koszorúk ezrei tüntették el a sírhantok ridegségét.

Felkereste elköltözött kedvesét a hitves, gyermekét a szülő és szülejét a gyermek, hogy a mohosult hanton elsírja bánatát s a vigasztaló igékből erőt merítsen a továbbküzdésre.

Mily sokat bír az, ki a hitet, a vallás vigasztaló igéit hordozza szívében!

Lesujthatják vészek, alattomos ármány fegyvere sebezheti meg, de csüggedés nem vehet rajta erőt. Mélyébe fogadhatja az eltemető sír, de ott is felette ragyog a hit fényes világa.

A tegnapi ünnepély különben következőleg folyt le:

Délután két órakor a Svetits leánynevelő intézet növendékei vonultak ki a temetőbe, ahol megkoszorúzták az alapító sírját. Kovácsi József lelkész. intézeti hitoktató tartott ott szép alkalmi beszédet, a mely a növendékek seregére nagy hatást tett. Három órakor a kath. gymnasium ifjusága ment ki tanáraik kíséretében a temetőbe és megkoszorúzták az elhunyt kegyesrendi tanárok sírjait. A növendékek énekkara előbb gyászéneket adott elő, azután Velle Béla VI. oszt. tanuló emlékbeszédet tartott Majd Szabó Géza V. oszt. tanuló Tompa Mihály „Halottak napján“ című költeményét szavalta el s az ifjuság ezután letette díszes koszoruját, amelyen ez a felirat állott: „A kath. gymnasium ifjusága, elhunyt tanárainak.“ Vegül újra gyászéneket adott elő az ifjusági énekkar s azután csendben visszatértek a növendékek. A theréziánium árvái egyik jótékony alapító, az özv. Nadányiné sírját keresték fel Molnár Kálmán és Varju Károly intézeti prefektusok vezetésével. A kereskedelmi akadémia ifjusága pedig gyászlobogó alatt vonult a temetőbe és

Potomesik elhunyt tanáruk sirjára gyönyörű koszorút helyeztek.

— **A Debreczeni Zenekedvelők Körének** ez idejéig hangversenyeire vonatkozólag a következő értesítést vettük: „Van szerencsénk a Debreczeni Zenekedvelők Körének ez idejéig hatodik zeneévjében rendezendő hangversenyeire jelen meghívásunkat tisztelettel megküldeni. Midőn 5 éve a classicus zene művelése és népszerűsítése céljából hangversenyek rendezésére vállalkoztunk: némi kételyünk volt az iránt, hogy a komoly irányú zene egyhamar közkedveltségnek örvendő. Annival inkább örömmel szolgát az elmúlt évekből azon tanulságot merítetni, hogy — habár városunkban aránylag kevesen vannak is, kiknek a kamara-zene valódi szellemi szükségletét képezi: — legalább e nem nagy számú zenebarátkör tömören összetart s hangversenyeinknek kezdettől fogva hűséges látogatója maradt. Örömmel tapasztalva tehát, hogy városunkban a kamara-zene már állandó közönsége van, készséggel határoztuk el eddigi munkásságunk folytatását. Törekvünk továbbra is oda irányul, hogy hangversenyeink az igényeknek minden tekintetben megfeleljenek. A hangversenyek változatossága azonban kevésbé töltünk, mint inkább a résztvevő közönségtől függ, mert eskis kellő pártolás által leszünk azon helyzetben, hogy mint eddig is, kiváló művészeket meghívassunk. Kérelmünk tehát az, hogy becses pártolása által elerésében támogatni kegyeskedjék. Méltóztassék ehhez képest a szelvény felhasználásával az iránt nyilatkozni, óhajt-e részt venni ez idejéig hangversenyeinkben? S kérjük e nyilatkozatát a Kör elnöke, vagy pénztárosa kezeihez juttatni. — A múlt zeneévjévé bérleti részére tavalyi helyeiket november hó 12-ig lehetőleg föntartjuk — az ez időn túl visszamaradt helyekről a rendező bizottság szabadon fog rendelkezni. A 4 hangversenyből álló hangverseny sorozatra számított ülőhely bérlete a 7 első sorban ez idényben is 12, a további sorokban pedig 9 korona. Az egyes hangversenyek idejét a sajtóban előre közöljük s műsorát a bérletnek idejében megküldjük. — Debreczen, 1900 október hó 28-dikán. Simonffy Emil, elnök. Kövy Lajos, pénztáros. Márton Imre jegyző. Dr. Kenézy Gyula, Steinacker Sándor, dr. Tüdös Kálmán, Fűredi József, P. Nagy Zoltán, Drummár János r. b. tagok. Berger Mórné, özv. Zivuska Ferenczné, dr. Ujfalussy József, Pavelkó Jolán, Hites Lajos, W. Domaniczky Mária, dr. Simonffy Béla, Brück Gyula, Fűredi Samu, Tóth Árpád.

— **A Fazekas-siremlék ügye.** Többször megemlékeztünk már arról a mozgalomról, melyet a debreczeni főiskolai ifjuság indított meg Fazekas Mihály siremlékének ügyében. Alig három hét telt el az eszme kezdeményezése óta s ime a cél közelebb áll megvalósításához, mintsem ily rövid idő alatt várni lehetett volna.

Mint értesülünk, — a debreczeni társadalom szívesen fogadta s lelkesen támogatja is a főiskolai Magyar Irodalmi Társulat törekvését s már eddig is tekintélyes összeg gyűlt össze a halhatatlan debreczeni költő siremléke javára. Az Irodalmi Társulat több helybeli egyesülethez, hatóság-hoz is fordult szellemi és anyagi támogatásért, a mi bizonyára nem is fog elmaradni. Így a Csokonai-Kör vezetősége már is foglalkozott a dologgal, amint azt egy, a Csokonai-Kör vezetőségéhez közelálló lapársunk elárulja — s az ifjuság ez iránti mozgalmát legszivesebb figyelemmel kíséri, annival is inkább, mert erre a célra a Körnek már alaptőkéje is van. Ennek híre a mozgalmat kezdeményező ifjuság körében nagy örömet okozott. Ezzel bizonyossá vált, hogy a Csokonai-Kör nagymértékű támogatásával Fazekas sirem-

léke — biztosítva van. Elismerés illeti meg derék irodalmi egyesületünk buzgó vezetőit, a kik a másunnan indult nemes cél is lelkesen mozdítják elő, mihelyt az egy irodalmi férfi, Debreczen dicsősége iránt akarja leróni az utókor háláját.

— **Anarkista-lázban.** E furesa betegségbe esett Szőke Sándor az ez évi aug. hó 23-án. Mindenekutána dologtalan henységben töltötte a napot és az aprópénz nagyon megritkult a zsebében, kezdett keseregni a világi élet rosszul folyása miatt és ilyen állapotban fenyegető levelet irt Podolszky Béla m. a. v. gépjávitó műhelyi főnöknek, melyben ilyen enyhe kifejezéseket használt:

— Bosszantó dolog fog itt történni! Vagy ön pusztul, vagy én; ha munkát nem ad, halál lesz a vége!

A magyar származású anarkistát emiatt zsarolás vétsége alapján fogta perbe az ügyészség s az október 31-én tartott végtárgyaláson, miután a fenyegető cselekedet bebizonyult ellene, két hónapi fogházra s 30 korona pénzbüntetésre ítéltetett.

Miután pedig Szőke vizsgálati fogságban ült, büntetése azzal kitöltöttnek véte-tett s azonnal szabadlábra helyeztetett, még pedig jogerős ítélettel.

— **A színházi esendzavarók.** Megemlékeztünk tegnap három jókedvű uriember-ről, akik a tegnapelőtti színi előadást hangos beszélgetéseikkel, közbeszólásukkal és megbotránkozató tetszésnyilvánításukkal zavarták. A rendőrség ma felelősségre vonta őket s érzékeny pénzbírsággal sújtotta a három esendzavarót.

— **Gyilkos előjárók.** Borzasztó vérengzés tartja izgalomban Mundra község lakosságát. Szakács György ottani bíró és Farkas Nikulaj községi pénztáros három más gazdával Komsa Lázár jómódu gazdát puskatussal agyonverték s Komsa Illet halálosan megsebesítették. A községben általános a vélemény, hogy itt a nemezis működött. Tizenhét év előtt u. i. Mundra község pópája, bírja és jegyzője több büntéssel orozva meggyilkolták Knöpfler Mórcaz mundrai kereskedőt. — A gyilkosokat mindenki ismerte, de bizonyították hiján fölmentették őket. A nemezis valamennyit utólrta nagy időközökben. Gyilkos kézzel egymás vérét ontották ki. Az életben maradt utolsó gyanusok, Komsa Lázár és Komsa Illet most szintén nyomorultul pusztultak el. A gyilkos bírót és községi pénztárost a csendörök elfogták.

— **Verebet nem szokás ágyuval löni,** mondja a közmondás. Nem ám hadiágyukkal, hanem próbáljuk meg — viharágyukkal! Gondolta magában egy pozsonyi szőlőbirtokos, amint fájó szívvel látta, mily viharos pusztítást visznek végbe a rettentően elszaporodott falánk állatok a szőlőkben. Gondolta, megtette s a próba kitűnően sikerült, mert az ágyzás után a szőlőhegyekből az az összes verebek eltűntek.

— **Elszején.** Nincs a hónapnak olyan napja, a melyen több jókedvű és berugott embert lehet látni, mint elszején. Meglátszik, hogy ilyenkor friss pénzmágot kap a legtöbb halandó. Tegnap éjjel is vig kurjongatástól hangzott az egész piac-utca meg környéke s 27 embernek volt kénytelen a rendőrség feljegyezni a nevét, akiket most éjjeli esendzavarásért fognak megbírságot. Hiába azonban az érzékeny büntetés, egy hónap múlva előlről kezdődik az üzletek kirakatai redőnyeinek rugdosása meg a kapuk döngetése.

— **A vaskartell fölmondása.** A kormány utasította a magyar állami vasművek igazgatóját, Vajkait, hogy értesítse írásbelileg a rimamurányi vasmű társaságot, hogy a magyar állami vasművek, tekintettel az osztrák-magyar államvasut-társaság kilépésére, a magyar vasművek kartelljét szintén fölmondottnak kénytelenek tekinteni s ebből

minden konzequenciát levonnak. A hivatalos értesítésben a magyar állami vasművek igazgatója annak az óhajának ad kifejezést, hogy a magyar vasművek minél előbb új alapon szövetkezzenek s a szövetségbe a nagy-diósgyőri vasművet is bevonják.

— **A záróra.** Ma két kocsmáros — Józsa Antal Nap-utca 22. és Hajnal Mór Nyugoti-sor 28. vonta felelősségre a rendőrség záróra be nem tartása miatt. Mindkettőt pénzbírsággal sújtották.

— **Az akasztott ember öngyilkossága.** Különösen hangzó eset, de megeseit. Szőke Géza, Mocsary Lajos ispánja Andornokon — nagyon megunta az életét, miért is tegnap éjjel felakasztotta magát a kastély-ajtó sarkára. Az akasztás nem okozván rögtöni halált, — unatkozni kezdett, függőleges állapotában s újabb öngyilkosságra gondolt, zsebében töltött revolver volt, elővette azt és szájába lött. Azt hiszik, hogy e dupla öngyilkosságot elmezavarban követte el.

— **Elveszett egy fehér simaszőrű öleb,** mely „Ami“ névre hallgat. A megtaláló sziveskedjék elvinni az Angol királynő szállóba, hol illő jutalomban részesül.

— **Közegészségügyi kihágás.** A czepléd-utcai temető mellett elhuzódó árok szennyes, bűzös tartalmával megfertőzteti a közeli udvarok levegőjét. A dölgletes szagot a behányt állati hulladékok okozzák. Ma Mészáros Ferenc csillag utcai hentest jelentették be a rendőrségnek, a ki az általa levágott sertések hulladékait az említett árokba ürítette. Érzékenyen meg fogják büntetni.

— **Rablógyilkos díjok.** Weisich Ödön módosi ügyvédet a lakásában meggyilkolva találták. A csendőrségnek csakhamar sikerült a tettest Radoszav Vazul ottani lakos, járásbírósi díjok személyében kinyomozni és elfogni. A gyilkos ugyanis dulakodott áldozatával s e közben a mellényéről leszakadt két gomb. Ez a két gomb vezette a csendőrséget egyenesen ő reá. Eleinte azt hitték, hogy a gyilkosság boszu műve, de minthogy a meggyilkoltnak pénzes úreza a hiányzik s a fiókok is ki voltak fosztva, bizonyos, hogy a szerencsétlen ügyvéd rablógyilkosságnak esett áldozatul. A gyilkost vasraverve kísérték Nagybeeskerekre.

— **Az italmérési üzletek ajtaja.** A belügyminiszter tudvalevőleg rendeletet adott ki, hogy azon üzletben, hol szesz italokat mérnek, e célra külön helyiség rendezessék be külön ajtóval. A miniszter Debreczen városához küldött leiratában oda módosítja rendeletét, hogy olyan helyeken, hol az üzlet elhelyezése miatt külön bejárás lehetetlen, ez elengedhető.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely minden bajuszpedrő készítmények között a legjobb!

A bajuszt szép állásban tartja, nem törí, nem tépi ki és soha sem keményedik meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, terpentint nem tartalmaz, igen kellemes illatu és soha sem avasodik meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy** Ferenc gyógyszer-tárában, H. Szoboszlón.

x **A gyomor betegségei** igen különböző rossz indulatu formákban mennek át, különösen ha jelentéktlenebb gyomor-bajok ellen mit sem használunk. Ilyenek ellen mindig kellene valamely házi szert kész-nél tartani. Kitűnő hatásának bizonyult e tekintetben dr. Rosa balzsamja, melyet Fragner B. gyógyszer-tára Prágában 203., III., készít. Kapható minden gyógyszer-tárban.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Karlita-forradalom Spanyolországban.

Madrid, nov. 2. A helyzet kezd aggasztóvá lenni. A kataloniai ipar válsága még komolyabbá teszi a helyzetet és különösen az északi vidéken már **valóságos forradalomról** lehet beszélni, mert a megvert és szétugrasztott karlista bandák mind ide menekülnek.

Páris, november 2. A Havas-ügynökség jelenti Barcelonából: A kormányzó két raktárt fedezett fel, a melyekben különféle rendszerű fegyverek, kardok és lövészek voltak. A fegyvereket külön kocsikokra tűzérési telepre szállították. A karlista összeesküvést november első felében akarták végrehajtani és egyúttal meg akarták támadni a községtanácsot, a polgári kormányzót és a főkapitányt.

Madrid, nov. 2. Egy saragosai távirat arról ad hírt, hogy a karlisták vezére elutazott, de nem tudják, hogy hová. A valencziai katonai hatóságok minden óvintézkedést megtettek. Navarrában és Biscayában teljes nyugalom van.

Az angol kormány ujjaalakítása.

London, nov. 2. A kormányt következőleg alakították át: Salisbury miniszterelnök és titkos pécsetőr, Ritchie belügy, Lansdowne külügy, Brodrich hadügy és Selborne tengerészet.

Pusztító szélvész.

London, nov. 2. Egy New-Yorkból Hongkongon át érkezett távirat jelenti, hogy Anamban egy tyfon nagy pusztulást okozott. **1600 ember életét vesztette** és 4814 ember hajléktalan.

A délafrikai háború.

Pretória, nov. 2. Azt jelentik, hogy Botha nagy sereggel a kenhardt kerület felé tart, ahonnan az engesztelhetetlen burok új háborút akarnak indítani.

London, nov. 2. A Reuter-ügynökség jelenti Kroonstadtból október 28-iki kelettel: Egy 150 főnyi bur csapat ma reggel Geneva mellett bekerített és elfogott egy 90 főnyi angol külső őrsapatot. A burok megtámadták továbbá a fokvárosi postavonatot, amelyet kifosztottak és azután fölgyújtottak. Egy Genevából elindított páncélosvonat elkergette a burokat, a kik közül 12 fogságba esett. Az angol őrsapatot szabadon bocsátották.

A németek Marokkóban.

Berlin, november 2. Párisban azt a Marokkóból jövő fantasztikus hírt terjesztik, hogy a marokkói szultán nyilatkozatban közölte népével, hogy Németország Marokkóban politikai akeziót szándékszik indítani. Másfelől azt a mesés hírt is terjesztik, hogy Németország Marokkót protektorátusa alá akarja vonni, mert a Földközi-tengeren helyet keres, ahol a lábát megvethesse. Mind-ebből azonban egy szó sem igaz. A National-zeitung értesülése szerint arról van szó, hogy a marokkói német követ a szultán udvarához utazik, hogy egy korábbi évekből származó anyagi kárpótlás kérdését elin-

tézze. Az utazásnak azonban politikai célja nincs.

A filippinók harcza.

Manilla, nov. 2. Agoncillo az amerikai néphez intézett kiáltványban arra a nagy anyagi és erkölcsi kárra utal, a melyet a mostani háború úgy a Fülöp-szigeteknek, mint Amerikának okoz és azt mondja, hogy a filippinók maguk is tudják magukat kormányozni. Agoncillo új szavazást kíván és meg van róla győződve, hogy a filippinók mind függetlenségre fognak törekedni.

A halott pénze.

Szenzációs bűnügy az melyben Rice Marash volt newyorki kereskedő hagyatékáról és a Rice halála után talált utalványokról van szó. Rice 84 éves korában halt meg, de végrendelete maradt és ebben azt kívánta, hogy holttestét égezzék el. Mint-hogy Rice nevében 350.000 dollárról szóló nagy checquet akarták beváltani, a melyek gyanusoknak tetszetek, a rendőrség megindította az eljárást.

Mindenekelőtt feltűnt, hogy Rice testét bebalzsamozták, még pedig oly mérges anyaggal, a mely lehetetlenné tette, hogy a halál okát a boncolás kiderítse. Az elégetésre szánt testet miért balzsamozták be?

Jones Charles, Rice inasa és titkára azt állította, hogy az elégetéssel várni akartak, a míg Rice fivére messze távolból megérkezik. Igen ám, de nem vártak. A testet elküldték a krematóriumba és csak ott talált rá a rendőrség, a mely az elégetést elhalasztotta.

Jones azért is keveredett gyanuba, mert az illető bank telefonbeli kérdésére azt felelte, hogy a checqueket, amelyeket Patrick Albert ügyvéd prezentált, ki lehet fizetni. A gazdája nevében szól, pedig Rice akkor már meg volt halva. Terhelő a két gyanusított, Patrickra és Jonesre az, hogy dr. Curdyt, a háziorvost csak akkor hívták, amikor Rice már legalább tíz óra óta nem élt. Curdy nux vomicát rendelt Ricének és meghagyta Jonesnek, hogy csak nagyon hig oldatot adjon be Ricének. Az egész nux vomica adag hiányzik. Vajon csakugyan megmérgezték-e az aggastyánt, azt az eddigi vizsgálatok nem tudták megállapítani.

Jones, aki még csak 23 éves, állítólag óriási befolyást gyakorolt gazdájára. Dr. Ferris, aki hipnotizálást tanít, azt beszéli, hogy Jones egy évvel ezelőtt nála járt és „mielőbb“ meg akarta tanulni a hipnotizálást. Ot hét alatt nagyot haladt és meglehet, hogy mindenfélét szuggerált Ricének.

A Swenson és Fia bank prokuristája, Wheterbee, azt vallja, hogy Rice 500,000 dollárt ígért neki, ha a bank letéti szekrényébe becsempész egy végrendeletet, amelyre Jones majd megszerzi gazdája aláírását. Jones ezt tagadja és azért gyanus, hogy a vén milliomos, aki Wheterbeet alig ismerte, mégis 50.000 dollárt hagyományozott a prokuristának. Legalább ez foglaltatik a legutóbbi időből kelt végrendeletben.

Rice letéti szekrényében állítólag öt millió dollár értékű pénzek és papírok voltak. Már most a legjobb állami és vasuti papírok nyomtalanul eltűntek. Rice a biztossági szekrényét Jones társaságában szokta megtekinteni és olyankor nagy esomó papírokat vitt el.

Még nagyobb szenzációt kelt, hogy Patrick oly végrendeletet mutatott be, amelyben Rice nem Jones teszi meg egyetemes örökössé, hanem Patrickot, akit pedig egy hónappal előzőleg nem is ösmert.

A rendőrség azt hiszi, hogy Patrick és Jones összejátszottak, hamis végrendeletet gyártottak, hogy aztán osztozkodhassanak a hagyatékban. Jones a végrendeletben meg sem említették, hogy a gyanut elhárítsák. Oly ügyesen jártak el, hogy az ügyész mindeddig csak egy vádra talált alapot, a

mely egy 25,000 dolláros utalvány hamisítására vonatkozik. Még erre nézve sincs bizonyosság, az irásszakértők, számra nézve tizenkilenc, hamisnak mondják a checkek aláírásait, de a Dreyfus-ügy tapasztalatai után nem igen biznak az irásszakértőkben.

Ha a végrendelet hamis voltát nem bírják bebizonyítani, Patrick 10—15 millió dollárhoz jut és Jones sem fogja kárát vallani. Sőt, ha a hamisításért egy kis fogságot szenvednének el, vigasztalódhatnak a három millió dolláron, a mit eddig már félretettek.

KÖZGAZDASÁG.

Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, nov. 2.

Piaci árak 50 kgr.-kónt koronákban:			
Buza	uj. vörös minőség	77	6.60 — 6.75
"	"	78	6.75 — 6.80
"	"	79	6.80 — 7.95
"	"	80	6.90 — 7.00
Buza	sárga minőség	78	6.70 — 6.80
"	"	79	6.75 — 6.90
"	"	80	6.85 — 6.95

Birtokmegoszlás Debreczenben.

Debreczenben egy hold sem jut átlag egy törpegazdaságra, melyeknek összes területe nálunk a legkevesebb, míg Szegeden majdnem hatszor akkora. Viszont sehol sem találjuk a kis-, közép- és nagygazdaságok területének olyan egyenlőségét, egyformaságát föl, mint a debreczeni határon. Leginkább Kecskemét közelíti meg. A kisgazdaságok legnagyobb területet: 84000 holdat Vásárhelyen, azután Szegeden ölelnek föl, emitt 77.000 holddal szerepelnek. A közép-gazdaságok területe Szabadkán a tulnyomó; Szeged már itt egész hátul marad. Nagy-gazdaság pedig nincs is a tiszaparti metropolis határan. Vásárhely is egyetlenegy mutathat föl. Debreczen és Kecskemét körülbelül egy színvonalban állanak a nagy-gazdaságok térfogata összehasonlításánál.

Könnyen megérthetjük ezekből, hogy a mint tömeges számmal nem alakultak tömeges törpebirtokok a debreczeni határon, úgy tulsulyra a kisebb bérelt gazdaságok sem vergődtek. Mert ámbár a gazdaságok területének fele tulajdonbirtok, fele pedig bérelt föld, a mi a kis haszonbéres gazdaságok elterjedésének is kedvezni látszik, ez az elterjedés nálunk még sem következett be.

A társadalmi és gazdasági életnek sokféle tényezője hatott a mai állapotok alakulására. Debreczenben a birtokmegoszlás történelmi fejlődésével szorosan összefügg a gazdaságok száma és területe.

A gazdasági élet bizonyosan sokáig érezte azt az atyáskodó korlátozást, a mely a legtöbb birtokon a zálogjogi birtoklás idejében az ingatlanszerzésen kívül a gazdálkodás módjára, kezelésére is kiterjedt. A debreczeni polgár a várossal 1818 ban kötött zálogszerződés értelmében tanyaföldjét s kaszállóját 1854-ig „hostati és külföldi embernek sem részébe szántani, sem árendába ki nem adhatta“. Szociális viszonyok — legalább Debreczenben — sem kívánatossá, sem szükségessé nem tették nagyobb számú kisbérlő osztály alakulását. Föld e század első felében, bőven volt még. A ki gazdálkodni akart, ha csak belső telke volt, könnyen juthatott annyi szántóhoz és kaszállóhoz, a mennyinek jövedelméből tisztességesen megélt. A város lakosságának természetes szaporodási képessége sem volt olyan nagy és erős, mint pl. — hogy megint rá hivatkozzunk — Szegeden. Bár a debreczeni nép degenerálása miatt egyáltalában nem lehet ok panaszra.

Ha már a magánjogi természetű birtokok nem változhattak át haszonbéres gazdaságokká, legalább azokon a pusztokon, a melyeket a tulajdonos város állandóan a maga hasznára és a közjövédelmek forrásaiul tartott fenn, meghonosodhatott volna a kisebb bérlők alkalmazásának szokása. De még se történt meg. Holott a múlt század derekán s még e század (XIX.) elején is Debreczen a kisgazdák kedvező bérleti rendszer bizonyos nemét alkalmazta.

Közelmúltban a város közgyűlési terme két ízben is visszhangzott attól az óhajától, hogy a város némely kiterjedtebb birtokai, például a Pallag, kisebb parcellákra szaggatva bocsáttassanak haszonbéri árverés alá. Altalánosságban tetszett is az eszme. De azért még eddig nem tett vele próbát a tekintetes tanács. Mert bármennyire ajánlják is közgazdasági, szociális és pénzügyi érvek és elméletek, jelenleg nehezen váltaná be mindezekben a gyakorlati élet az indítványozók szép reményeit.

Maga a debreczeni ember a messzebb eső birtokokra csak nagy kényszerűség esetén menne ki bérlőnek. Hiszen egyik-másik pusztá 25—35 kilométernyire kezdődik a várostól. Az odavezető utak — kevés kivétellel — még mindig kiépítetlenek. A talajviszonyok miatt pedig egy részük eke alá nem is használható, csupán legelőnek jó vagy föltétlenül erdősítésre való.

Az pedig közös baja csaknem minden városi birtokosnak, hogy nincsenek megfelelő, elegendő gazdasági épületekkel felszerelve. E miatt a forgótökevel inkább rendelkező, költségesebb beruházásokra képesebb nagybérlők is sűrűn panaszkodnak. A panasz okait pedig, hej be lassan oszlatgathatja el a város azzal a néhány ezer forinttal, a mit gazdasági épületek előállítására beilleszt a költségvetésekbe.

KÜLÖNFÉLÉK.

Csillag ragyog. . .

Csillag ragyog fenn az égen,
Itt egy szép asszony szemében!
Az a csillag messze — távol,
Ez itt közelemben, lángol!

Annak — bármint ragyog — fénye
Mire leér, kihül a vége. . .
De ez, hogyha reám ragyog,
Azt se tudom, hogyan vagyok!

Baka Elek.

* **Egy millió egy sirért.** Egy sirbolt, az a hely, a hova temetkeznek: egy millió fog kerülni. Az igaz, hogy a drága nyugovó orosz csári családé lesz. Már néhány esztendeje, hogy építik a pétervári Péter-Pál templomában. Az új sirbolt szép kupolás építmény lesz, a melyet a karzat köt össze a templom északi részével. Az épület csak két-három év alatt készül el. A mauzóleum alapja téglából, a fal alsó része szürke gránitból, a felső estlandi márványból, a többi pedig homokkőből készül. A hatvankét sirhelyet magában foglaló belső rész márvánnyal lesz burkolva. A költséget nyolcszáz ezer rubelre irányozták elő, ez az összeg azonban valószínűleg kevés lesz.

* **Biztatás.** Klára: Örömmel osztokodom majd bánatodban és inségemben.

Adolar: Hal' isten, nincs nekem egyik sem.

Klára: Csak végy el, majd lesz.

* **Különös védrendeletek.** Bute márki, a nem régen elhunyt dúsgazdag skót főúr, végrendeletében meghagyta, hogy szívét az olajták hegyén temessék el, testét pedig a családi sirboltban helyezték örök nyugalomra. Ez az intézkedése arra a skót babonára vezetendő vissza, mely szerint az olajták hegye a legközelebbi pont a menyországhoz. — Clayton newyorki millionos, a ki most halt meg Nizzában, 3 millió dollárnyi vagyonát azzal a föltétellel hagyta a két leányára, hogy amerikai polgárhoz, vagy zsidóhoz nem mehetnek nőül. — Egy Bershon nevű francia iparos 300.000 frank vagyonát a lyoni kórházaknak hagyta, ama kikötéssel, hogy givorsi birtokán egy 100 méter magas torony építtessék, mely liffel legyen ellátva.

* **Élvezésének áldozata.** Utazó (olvassa a vasúti kocsin): Szigorúan tilos bármit kidobni, mielőtt a vonat megy. Hála Istennek, van egy hely, a hol megpihenhetek.

REGÉNY.

Tengeri betegség.

(Elbeszélés.)

— Egy orvos élményei. —
Németből: Dr. Ujlaki Hugó.

(Folytatás.)

6.

— Négy poharat? — Az orvos erősen hangsúlyozva mondta ezt. Mosolygott. Ujját errához érintette és ezt kiáltotta: — Megvan! — mintha hirtelen valami örvendetes gondolata támadt volna.

— Nem kell cognac, hanem adjon kérem mielőbb egy csésze erős fekete kávé! Megértette? De ennek gyorsan kell történni.

Ezután a doktor feltűnő buzgalommal kinyitotta utikészességét és alaposan megvizsgálta az abban lévő tárgyakat.

— Hm! Szalmiák... szunyogcsipések ellen rendelve... ezt már használtam. Fogviz, hm — megszagolta az üvegesét — ez is élénkítőleg hat... talán ezukorra csepegtetve... ártani semmi esetre sem fog. — Az üvegesét zsebébe rejtette. De ime — tyukszemtapasz... ezt a füle mögé lehetne tenni. Az ember nem hiáné, mennyire gyógyít a hit. És kölni viz is époly ártalmatlan, mint a mily kelemes. Tehát... a munkához!

Betegét valamivel nyugodtabb állapotban találta, ámbár még mindig félrebeszél. Még egyszer megtapogatta az érverését.

— Sokkal jobban van már, mióta a ruházata kényelmesebbé van téve, — jegyezte meg az unokanővérnek a meggyőződés hangján.

Most hozták a jeges vizet. A doktor eczetet kevert hozzá, aztán elővett egy igen elegáns, koronás monogrammal jelzett zsebkendőt, bemártotta azt és óvatosan a beteg homlokához nyomta. A hölgy kinyújtva feküdt a kanapén és szeméi be voltak hunyva.

— Ah, ez használ! — suttogta halvány alkival. — Ah... ah...!

— Nagyon jól van — mondá a doktor elégedetten. — most kérek egy darab cukrot!

Heléna kisasszony odanyujtá, a mit kívánt és miután két csepp illatos aromájú folyadékot öntött rá, átadta a betegnek. Látszott, hogy a hatást figyeli. A szőke hölgy élénkebben lélegzett.

— Nagyon helyes... a hatás kitűnő, — mondá a doktor. — Most még egy kis tapasz a füle mögé, s akkor nem kételkedem a sikerben.

Már rövid idő múlva ezt a szert is jó hatásának mondta a doktor és most az illatos fekete kávé is megjelent a láthatáron.

A doktor az egykedvű beteget kissé felemelte.

— Mit akar ön? — kérdezte hirtelen szeméit tágra nyitva és megrettenve riadt vissza.

— Ez a doktor, Berta, beteg vagy, ezt itt meg kell innod, — mondá Heléna és odanyujtá neki a kávé.

Ismét rendkívül jó hatást volt alkalma a doktornak megállapítani. A beteg egészen nyugodt lett, behunyta szeméit és nem sokára lehetett hallani, amint elaludt, a nyugodt lélegzetet. Talán jó hatást várt a doktor a melegségtől, a mely tőle betegére gonaradt, mert sokáig tartotta annak kezét, — keskeny szép formájú kéz volt — a saját kezében, mialatt tekintetét félreismerhetlen, boldog kedveléssel nyugtatta a szép alvó vonásain. Igen, örülni látszott nagyon az ő kurájának, mindig mélyebben és bensőbben, az észre volt rajta vehető.

Helén nem tudta eléggé megköszönni a doktor gondoskodását. Néha sietve kiment, mert ő is szenvedett a tengertől, de mindig vídám arccal visszajött, saját fájdalmát felejtve, mint egy igazi samaritanusnő.

Másfél óra telhetett el így, miközben a hajó mozdulatai egyre nyugodtabbak lettek

és végre egészen csendesek. A „Varina“ egy sziget mentében haladt.

Az utasok egyik a másik után felkeltek félholt állapotukból és a doktor kitűnő kurájáról szóló hírszájról-szájra járt. Heléna kisasszony nem győzte eléggé dicsérni, hogy mily ügyes a betegség felismerésében.

Egy percze a fedélzetre jött s atyját, valamint Bernau kormánytanácsosnét értesítette a beteg állapotáról.

— És mily tapintatos, szerény tartózkodás, mily gyöngédség! — mondá, — sietve kiment, midőn Berta ruháját kényelmesebbé tettem és azt hiszem, hogy gyöngéd szelid biztatásának része van a Berta gyors üdülésében.

Most egész nyugodtan alszik... a doktor tartja a fejét... csak még néha-néha tesz egy vizes ruhát.

— Ah, ezt látnom kell, — kiáltotta a kormánytanácsosné és le akart menni.

— Ne menjen le kérem, a doktor azt mondja, hogy minden nyugtalanság veszélyessé válhat... ah, önök el nem hiszik, milyen aggodalmat állottam ki, midőn a betegség kitört és Berta oly vad lett... míg a doktor nem jött és művészetével oly hamar segített.

— Különös ember! — vélte Bernau asszony, ha tudnák, mi mindent akart belém beszélni. Még kutyafogónak is mondta magát és... gyermekek... a doktorral... na, na!

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 36.

Bérlet 29 ik szám „B“

Holnap, szombaton, november 3-án:
ujdonságul másodsor:

B. A. L. E. K.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Piperlin . . .	Sziklay M.	Vetiver . . .	lfj. Szatmáry
Zenaidé . . .	Perényi M.	Roussignac . . .	Karacs Imre
Merlingárd . . .	Nagy Gyula	Calombe . . .	F. Kállai L.
Bardinet . . .	Környey B.	Celine . . .	K. Galyasy P.

Holnapután, vasárnap, okt. 28-án két előadás:

Délután 3 órakor, félhelyárral

A baba.

Operette 4 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárral, bérlet-szünetben:

Sulamith.

Énekes legenda 5 képben. Irta: Goldfaden D.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGOLCSÓBBAN A

CSOKONAI PAPIR- KERESKEDESBN

KOSSUTH-UTCZA 13. SZ. ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANITT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTESE

LEGOLCSÓBBAN ELVÁLLALTATIK.

A sárándi vasuti állomásnál
levő

vendégfogadó

2000 □ területű földdel

szabadkézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek az ott lakó tulajdonos:

Leitner Mórral.

Zene-eszközök

katalogusát

Zongora

Harmonium

Violin

Cello

Czitera

Kamarazene

Orchester

Gitár

Énekek

Humoristika

Chorusok

Duettek, Terczetek

Tanulmányművek

stb.-ről küld

ingyen

és bérmentve

Otto Maass

zeneműraktár és bizománytár

WIEN, VI 2, Mariahilferstasse 91.

Bérbe adó

a debreczeni kátárban,

az elepi pusztán

= egy 32 nyilas =

kitünő szántóföldből álló

tanyabirtok

gazdasági épületekkel kellően felszerelve

1901 október hó 1-től

3 vagy 6 évre.

Bővebb felvilágosítást ad:

Berger Mór,

Széchenyi-utca 13.

A debreczeni 6248., 6425., 6654. sz. telek-jegyzőkönyvben foglalt

vénkerti szőlőföldek eladó.

Értekezhetni: **Dr. Kovács József** ügyvédnél
Debreczen, József kir. herczeg-utca 6. sz.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

Reklamában az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antal Vinczéné	Veszek ócska vasat	Pincze,	Eladó
szabászati és női varrodájába, varró és tanuló leányok felvételnek. Csapó-utca 18. sz.	és mindenféle fémeket. Klein Jakab, Piacz-utca 26. sz.	mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.	egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papírkereskedésben.

A Péterfia-utca régi 853. sz. a. háznál egy *pinczehelyiség* raktárnak vagy lakásnak

bérbe kiadó.

Értekezhetni dr. *Kovács József* ügyvédnél,
Debreczen, József kir. herczeg-utca 6. sz. a.

ANTAL VINCZÉNÉ

szabászati és női ruha varroda terme.

DEBRECZEN, Csapó-utca 18. szám alatt (gyógyszertár udvar.)

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, miszerint a budapesti és bécsi tanulmányutamból, a hol is a női divat ágához tartozó szabászatban és annak előállításában kiképzésem nyertem, hazaérkeztem és annak önálló folytatását megkezdtem.

Ezen téren nyert bő tapasztalataim reményleni engedik azt, hogy

a női divat legkényesebb igényeinek,

melyek a budapesti, bécsi, valamint a párisi divatlapokban megjelennek, elvállalhatom, s oly darabok, mint **zsaketek, felöltők,** melyek műhelyemben fognak vezetésem mellett készíttetni.

Magamat a nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe ajánlva, vagyok

szabászat tanítására hölgyek felvételnek.

kiváló tisztelettel:

Antal Vinczéné.

Az Ondódon fekvő Török-féle szántóföld a Szepessi-féle földdel együtt

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni

Dr. Kovács József ügyvédnél,

Debreczen, József kir. herczeg-utca 6. szám alatt.

Nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.